

Jenaplan essenties

Ondernemen

'jouw initiatief is welkom'

- nieuwe dingen en oplossingen bedenken
- initiatief nemen, zaken aan de orde stellen, met voorstellen komen
- uitproberen, origineel kiezen
- kwaliteiten effectief inzetten
- ambities tonen, er in geloven, doorzetten
- doelbewust handelen
- informatiebronnen aanboren

Plannen

'durf te dromen'

- weten hoe een periode (les, dag, week) is opgebouwd
- kunnen vertellen wat er van je verwacht wordt
- spullen snel en goed verzamelen
- dingen in de goede volgorde doen
- eigen leerdoelen kunnen bepalen
- een dag kunnen plannen
- een langere periode zelfverantwoordelijk plannen

Samenwerken

'samen kunnen we meer'

- delen met anderen
- anderen "denktijd" geven
- aandachtig luisteren en verschil van mening respecteren
- sociaal bewust zijn
- aanwijzingen volgen en geven
- aanbieden anderen te helpen
- respect voor school- en groepsregels

Creëren

'alles is mogelijk'

- onderzoeken, dingen uit elkaar halen
- alles willen weten, vragen stellen
- snel originele ideeën hebben, niet tevreden zijn met gewoon doorzetten
- het beste uit jezelf halen
- makkelijk overschakelen naar ander gezichtspunt
- makkelijk voortborduren op ideeën van anderen

Presenteren

'laat zien wie je bent'

- durf, originaliteit en passie tonen
- natuurlijke authentieke houding
- contact met de toehoorders- centrale plek
- gebruik van (grote) gebaren
- goede articulatie, stemvolume, spreektempo, dynamiek
- goed taalgebruik
- goede verzorging

Reflecteren

'wat is jouw wens, waar word jij blij van?'

- laten zien wat er geleerd is
- feedback vragen en geven (tips en tops)
- vertellen hoe het anders had gekund
- aanpak evalueren en hier consequenties aan verbinden
- werk nakijken, beoordelen en vervolg bepalen
- beargumenteren waarom je doet wat je doet
- portfolio's samenstellen, eigen ontwikkeling presenteren

Verantwoorden

'hoe vind je het effect van wat je gedaan hebt'

- kunnen vertellen waarom je wat hebt gedaan
- spullen opruimen
- voor jezelf en voor anderen zorgen
- zelf om uitleg vragen
- willen meepraten en beslissen
- consequenties overzien van handelen
- initiatieven nemen om dingen te verbeteren

Zorgen voor

'wij helpen elkaar'

- zorgen voor jezelf
- zorgen voor anderen
- zorg hebben voor materialen waar je gebruik van maakt in de school
- binnen met name de tafelgroep hulp bieden
- het op orde houden van de eigen werkplek, die van de tafelgroep, de schoolwoonkamer, werkruimtes van de school en van de directe schoolomgeving
- zorgen voor planten en dieren

Communiceren

'jouw mening telt'

- actief luisteren
- nadruk leggen op dialoog en niet op discussie/tweerichtingsverkeer
- je voor de ander openstellen
- leren van verdraagzaamheid: geduld
- gedachten onder woorden leren brengen, zodat anderen die begrijpen
- ontwikkelen van een goed zelfbeeld
- kritisch leren staan t.o.v. verstrekte informatie
- kunnen genieten van wat anderen inbrengen

Respecteren

'zijn wie je bent'

- rekening leren houden met gevoelens van anderen
- inclusief leren denken
- empathie voelen voor anderen
- terughoudend leren zijn met oordelen
- accepteren dat ieder mens uniek is en er dus verschillen mogen zijn